

Ympäristölupa 27 § / Rautavaaran Erämiehet ry / Kunttasuon ampumarata,

Sonkajärventie 220

Asia

Päätös ympäristölupahakemuksesta

Luvan hakija

Rautavaaran Erämiehet ry
Harjutie 41
73900 Rautavaara

Y-tunnus: 0368381-2

Toiminta ja sen sijainti

Rautavaaran Erämiehet ry:n Kunttasuon ampumarata
Sonkajärventie 220, 73900 Rautavaara
Kiinteistö: 687-407-4-426 (Rautaharju)
Koordinaatit: N7044378, E562312 (ETRS-TM35FIN).

Luvan hakemisen peruste ja lupaviranomaisen toimivalta

Toiminta on lupavelvollinen ympäristönsuojelulain 27 §:n ja ympäristönsuojelulain liitteen 1 taulukon 2 kohdan 14a mukaan.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen on toimivaltainen lupaviranomainen toiminnan ympäristölupa-asiassa valtioneuvoston asetuksen ympäristönsuojelusta 2 §:n kohdan 13a perusteella.

Hakemuksen vireilletulo

Lupahakemus on jätetty Tekniselle lautakunnalle 1.12.2023.

Toimintaa koskevat luvat ja sopimukset

Kuopion lääninhallitus on myöntänyt radalle perustamisluvan 1976 sekä laajentamisluvan 1977. Pohjois-Savon ympäristökeskus on merkinnyt Rautavaaran Erämiehet ry:n ilmoituksen ampumaradasta ympäristönsuojelun tietojärjestelmään vuonna 2001. Valvova viranomainen Kuopion kaupungin alueelliset ympäristönsuojelupalvelut on 29.9.2022 arvioinut uudelleen ampumaradan ympäristöluvan tarvetta ja edellyttänyt hakemaan toiminnalle ympäristö-lupaa.

Alueen ympäristön tila

Ampumarata-alueen ympäristö on metsätalousskäytössä olevaa havumetsää, jossa on myös hakkuualueita. Radan lähialueella on suoalueita ja lähin suoalue on radan koillispuolella oleva Kunttasuo. Haulikkoradan ampumasuunta on Kunttasuolle. Radan kaakkoispuolella on Kunttasuon entinen kaatopaikka, johon on vastaanotettu yhdyskuntajätteitä vuoden 2001 loppuun saakka. Tämän jälkeen kaatopaikka on peitetty ja maisemoitu. Nykyisin vanhan kaatopaikan alueella sijaitsee pieneläinten hautausmaa.

Ympäristön kaavoitustilanne, maankäyttö ja ympäristövaikutuksille herkätkohteet

Ampumarata on merkitty seudullisesti merkittäväksi ampumaradaksi Pohjois-Savon maakuntakaavaan 2040 (vaihe 1). Maakuntakaava on hyväksytty vuonna 2018 ja tullut voimaan 1.2.2019. Ampumaradan sijainti on osoitettu merkinnällä ea1 ja siihen sisältyy seuraava suunnittelumääräys: *"Toiminnasta aiheutuvan meluhaitan vuoksi ei melualueelle tule sijoittaa uusia asuinrakennuksia tai muuta melulle herkkää toimintaa. Ampumarata-alueilla toiminnot tulee sijoittaa siten, että toiminnasta ei aiheudu siihen rajautuvilla alueilla maaperän tai pohjaveden pilaantumisvaaraa."* Alue kuuluu myös maakunnalliseen virkistys- ja matkailuvyöhykkeeseen.

Alueella on Rautavaaran kunnan kirkonkylän osayleiskaava, joka on vahvistettu 31.12.1996 (Rautavaaran kunnan kaavoituskatsaus 2021). Ampumarata on merkitty kaavaan ampumarata-alueeksi. Lisäksi radan viereen on merkitty yhdyskuntateknisen huollon alue radan kaakkoispuolella sijaitsevan Kunttasuon kaatopaikan kohdalle.

Ampumarata sijaitsee harvaan asutulla alueella. Lähimmät vakituiset asuinrakennukset sijaitsevat radan keskipisteestä mitattuna noin 1,6 kilometrin päässä luoteessa. Lähimmät vapaa-ajan asunnot sijaitsevat samalla suunnalla noin 1,5 kilometrin päässä. Rautavaaran keskustassa, hieman alle neljän kilometrin päässä ampumaradasta kaakkoon, sijaitsee Rautavaaran koulu, lukio, terveysasema ja päiväkotii. Pitkän etäisyyden vuoksi ampumaratatoiminnalla ei ole vaikutuksia kyseisiin kohteisiin.

Viiden kilometrin etäisyyden sisällä ampumarata-alueen rajoista sijaitsee yksi luonnonsuojelualue. Kyseessä on Natura-alue Ylä-Keyrityn metsät ja Keyritynjoki (SACFI0600012). Lisäksi juuri viiden kilometrin etäisyyden rajoille jää Natura-alue Älänne (SPA/SACFI0600068).

Ylä-Keyrityn metsät ja Keyritynjoki Natura-alueesta Keyritynjoki ulottuu lähimmillään noin 2,8 kilometrin etäisyydelle etelään radasta. Keyritynjoki on erityissuojelua vaativa karu, osittain hiekkapohjainen joki.

Natura-alue Älänne on harju-, suo- ja vesiluontoa sisältävä monipuolinen ja arvokas kokonaisuus, joka koostuu laa-jahkosta järvaltaasta ja paristakymmenestä pienestä lammesta. Alue on merkittävä erityisesti suo- ja vesilinnuston suojelun kannalta. Älänne on rantojensuojeluohjelman kohde, alueeseen kuuluva Suurisuo soidensuojelun perusohjelman kohde ja Multasuo seutukaavan suojelualuevaraus. Lisäksi Tiilikanjoki kuuluu koskiensuojeluohjelmaan.

Ampumaradan alue on ympäristöhallinnon ylläpitämään maaperän tilan tietojärjestelmään (MATTI) kohteena ID 10032249711, jossa alueen käyttöhistorian perusteella voitaisiin epäillä maaperän pilaantumismahdollisuutta.

Maaperä-, pinta- ja pohjavesiolosuhteet

Luotiaseratojen alueen ja haulikkoradan ampumapaikkojen maaperä on GTK:n 1:20 000 maaperäaineiston mukaan hiekkamoreenia. Haulien leviämisalue on

rahkaturvetta. Kunttasuon entisen kaatopaikan tarkkailuohjelman (2001) perusteella kaatopaikka-alue on suomaastoa, jossa turvekerroksen alla on savea. On todennäköistä, että myös haulien leviämisalueella maaperä on samankaltaista.

Ratakäynnin perusteella luotiaseratojen ja haulikkoradan ampumapaikkojen alue vaikuttaa hiekkamoreenimaiselta alueelta, jonka pinnassa on jonkin verran matalaa kasvillisuutta kuten ruohikkoa ja erilaisia taimia. Haulien leviämisalueella on voimakkaampaa luontaista kasvillisuutta, rahkasammalta ja puustoa. Aivan ampumapaikkojen edusta on vähäpuustoista suoaluetta, mutta kauemmas kuljettaessa on eri kasvun vaiheissa olevaa tiheääkin taimikkoa ja puustoa.

Ampumaradan lähimaasto on melko tasaista. Merkittävimmät maastonmuodot ovat Kunttasuon entinen kaatopaikka radasta koilliseen sekä radan luoteispuolella kohoava mäki.

Ampumarata ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella. Lähin pohjavesialue on noin 7 kilometrin päässä idässä sijaitseva 1. luokan pohjavesialue Rouskun-Valkeinen.

Ampumaratakiinteistöllä ei ole kaivoa. Mahdollisten lähimpien talousvesikaivojen arvioidaan sijaitsevan lähimpien vakituisten tai vapaa-ajan asuntojen luona. Etäisyys näihin kohteisiin on 1,5–1,6 kilometriä.

Pintavesien osalta ampumarata sijaitsee paikallisella vedenjakajalla (kuva 5). Luotiaseradat, haulikkoradan ampumapaikat ja osa haulien leviämisalueesta sijaitsevat Keyrityn alueen 3. jakovaiheen vesistöalueella (04.673) ja valtaosa haulien leviämisalueesta Keyritynjoen yläosan alueen 3. jakovaiheen vesistöalueella (04.674). Alueet on jaettu Keyritynjoen valuma-alueesta.

Luotiaseradoilla ja haulikkoradan ampumapaikoilla ei ole selkeitä ojituksia vaan todennäköisesti pääosa pintavesistä imeytyy rata-alueelle. Haulien leviämisalueen tietämiltä lähtee suon ojituksia ja Metsähallituksen valuma-alueen määrittäminen -työkalun perusteella vaikuttaa siltä, että valtaosan rata-alueesta pintavedet virtaavat kohti Murtopuroa. Ojia pitkin etäisyys ampumaradalta Murtopuroon on noin 1,7 kilometriä. Ratakäynnin perusteella osa alueen ojista vaikutti olevan varsin umpeenkasvaneita eikä niissä havaittu virtausta. Syyskuussa 2023 otettiin pintavesinäytteet kahdesta ojasta, joissa oli vettä ja näytteenottohetkellä heikko virtaus.

Kuvaus toiminnasta

Ampumaratatoiminnot sijoittuvat kiinteistölle 687-407-4-426, joka on Rautavaaran kunnan omistuksessa. Kiinteistön pinta-ala on noin 13 ha. Kiinteistöllä kulkee myös moottorikelkkareitti ja valaistu kuntorata. Ampumaratatoiminta on aloitettu vuonna 1976.

Ampumaradalla on seuraavat radat

- hirvirata (75/100 m)
- luodikkorata/pienoiskiväärirata
- metsästyshaulikkorata

Hirviradalla on villalla osittain eristetty ampumakatos, josta ammuttaessa piippu on katoksen ulkopuolella. Ampumakatos on siirrettävissä 75 ja 100 metrin ampumaetäisyyden välillä. Radalla on maa-aineksista rakennettu taustavalli.

Luodikkoradalla on 20-paikkainen kevytrakenteinen ampumakatos. Ampumakatoksen sivuilla on sermit estämässä kulun ampuma-alueelle. Luodikkoradalla on maa-aineksista rakennettu taustavalli, etuvalli ja sivuvallit, jotka ovat valtaosin kasvillisuuden ja puuston peittämät. Lisäksi radalla on taululaitteet ja näyttösuoja. Luodikkoradan kanssa samassa katoksessa on myös kaksi ampumapaikkaa pienoiskiväärille. Pienoiskiväärille on oma taustavalli radan välialueella, 50 metrin etäisyydellä ampumakatoksesta. Luodikkoradalla on jonkin verran ampumista myös katoksen ulkopuolelta. Hirvenhiihtokilpailut ammutaan katoksen edustalta, sillä latua ei voi vetää ampumakatokseen. Tämän lisäksi on satunnaista välialueelta ampumista.

Haulikkoradalla on kahdeksan ampumapaikkaa ja kaksi heitintornia, joista kiekot lähetetään. Ampumasuunta on Kunntasuolle. Ehjät kiekot kerätään uudelleenkäyttöä varten. Muutoin käytettyjä kiekkoja siivotaan haulikkoradan alueelta talkoilla.

Radan nykyinen laukausmäärä on arviolta noin 12 000–13 000 laukausta vuodessa. Tästä noin 3 000–4 000 laukausta ammutaan haulikkoradalla, noin 3 000 hirviradalla, noin 3 000 luodikkoradalla ja noin 3 000 pienoiskivääriradalla. Radalle esitetään maksimilaukausmääräksi hieman nykyistä korkeampaa laukausmäärää; yhteensä 15 000 laukausta vuodessa. Radan käyttö painottuu kesäkauteen. Lähinnä luodikkoradalla on jonkin verran toimintaa myös talviaikaan, kuten kohdistuslaukauksia ja hirvenhiihtoa.

Radan käyttäjät muodostuvat kuntalaisista, seuran jäsenistä, riistanhoitoyhdistyksistä, metsästysliiton Kainuun piiristä, paikallisen koulun eräkerhosta ja yksityishenkilöistä. Seuralla on noin 200 jäsentä.

Radan käyttöajoiksi jatkossa esitetään maanantaista perjantaihin klo 9–20, lauantaisin klo 10–20 ja sunnuntaisin klo 11–18. Lisäksi esitetään mahdollisuutta poiketa näistä käyttöajoista etukäteen ilmoittamalla enintään kaksi kertaa vuodessa esimerkiksi kilpailujen yhteydessä.

Liikenne rata-alueelle muodostuu pääasiassa henkilöautoliikenteestä sekä jäteastiaa tyhjentävästä jäteautosta. Tien varrella ei ole muuta toimintaa tai rakennuksia. Siten liikenne ampumaradalle ei aiheuta häiriötä.

Päästöt ja jätteet sekä niiden käsittely

1. Melupäästöt

Toiminnasta aiheutuu melupäästöjä. Ampuma-aseiden melu on impulssi- maista.

Puuston vaimentavaa vaikutusta ei ole huomioitu, sillä se ei ole ympäristön pysyvä piirre vaan siihen voi kohdistua hakkuita.

Hirviradalla on villalla osittain eristetty ampumakatos, josta ammuttaessa piippu on katoksen ulkopuolella. Radalla on maa-aineksista rakennettu taustavalli. Luodikkoradalla on 20 paikainen kevytrakenteinen ampumakatos sekä maa-aineksista rakennettu taustavalli, etuvalli ja sivuvallit, jotka ovat valtaosin kasvillisuuden ja puuston peittämät.

2. Jätteet

Jätettä syntyy lähinnä hylsyistä, maalitauluista ja pakkauksista sekä maalitaululaitteista. Tarkkaa kirjanpitoa syntyneiden jätteiden määrästä ei tähän saakka ole pidetty. Jokaisen radan käyttäjän vastuulla on kerätä omat jätteensä radan keräysastioihin. Ampumaradalla sijaitsevan kodan luona on sekajäteastia, jonka Jätekuukko tyhjentää säännöllisesti. Radan siisteydestä ja huoltotöistä huolehditaan lisäksi kahdesti vuodessa järjestettävissä talkoissa.

3. Päästöt ilmaan

Toiminnasta ei aiheudu mainittavia päästöjä ilmaan.

4. Maaperään kohdistuva kuormitus

Haulikoradoilla ammutaan lentäviä kiekkoja, jotka lähetetään heittimistä. Kunttasuon ampumaradalla on metsästyshaulikkorata. Merkittävin maaperään kohdistuva kuormitus aiheutuu haulikoradoilla haulien rapautumisesta maaperässä sekä mahdollisesti metallien kulkeutumisesta maaperästä pinta- ja pohjavesiin. Haulikoradoilla rikkoutuneet savikiekot jäävät maahan ja ne voivat sisältää pieniä määriä mm. PAH-yhdisteitä. Kunttasuon radalla ehjät kiekot kerätään uudelleenkäyttöä varten, kiekkoja siivotaan alueelta talkoilla.

Hirvi- ja luodikoradoilla on maa-aineksista rakennettu taustavalli. Luotiaseradoilla valtaosa luodeista kertyy tyyppillisesti maalialueiden taakse taustavallin iskemäkohtaan.

5. Jätevedet

Ampumaratatoiminnassa ei käytetä vettä. Rata ei ole viemäroinnin tai vesijohtoverkoston piirissä. Radalla ei myöskään ole kaivoa, vaan mahdollinen juomavesi tuodaan mukana. Radalla on ulkokäymälä.

Paras käyttökelpoinen tekniikka (BAT)

Toiminnanharjoittajan mukaan Kunttasuon ampumaradan toiminta noudattaa ympäristönsuojelulain mukaisessa lupamenettelyssä keskeisessä asemassa olevia parhaan käyttökelpoisen tekniikan (BAT) periaatteita.

Ulkona sijaitsevien ampumaratojen parhaan käyttökelpoisen tekniikan arvioinnissa tärkeimpinä seikkoina pidetään kohteen vaikutuksia ympäristöön sekä ympäristövaikutusten edellyttämien toimenpiteiden taloudellista ja teknistä toteutettavuutta. Arvioinnin lähtökohtana pidetään sitä, että ympäristövaikutuksiltaan ja mittakaavaltaan erilaisia ampumaratoja ei voida rinnastaa keskenään, eikä samoja toimenpiteitä voida edellyttää kaikilla ampumaradoilla.

BAT-oppaassa apuna tähän suunnitteluun on ampumaratatoiminnan haitta-aineiden hallinnan tarvearviointi, jonka kautta määritellään kohdekohtaisesti ja radan olosuhteiden mukaan toiminnan aiheuttama pitkän aikavälin ympäristöriski. Riskitason perusteella ampumaradat luokitellaan neljään eri riskitasoon, joista kullekin on annettu omat suun-taa antavat riskinhallinnan lähtökohdat. Kunttasuon ampumaradalla ympäristöriskin määrittämisessä on käytetty BAT-oppaan mukaista arviointia. Sen perusteella rata luokitellaan pintaveden osalta vaativaksi. Riskinhallintakeinot ja tarkkailu on suunniteltu tämän pohjalta.

Yleisesti ampumaratatoiminnan melua voidaan vähentää melupäästöä pienentämällä tai vaikuttamalla melun leviämiseen. Kunttasuon ampumaradalle tehdyn melumallinnuksen perusteella toiminnasta aiheutuu Vnp 53/1997 mukaisten ohjearvotasojen ylityksiä. Sen sijaan ampumaratamelun häiritsevyyttä paremmin kuvaavan vuositasotarkastelun perusteella toiminnasta ei aiheudu kohtuutonta räsitystä läheisille kohteille. Melukuormitusta esitetään hallittavan rajoitetun laukausmäärän sekä käyttöaika rajoitusten avulla.

Haitta-aineiden vaikutusten seurannan osalta parasta käyttökelpoista tekniikkaa on seurata kohteen mukaan tarvittaessa joko pinta- ja/tai pohjavesien laatua. Kunttasuon ampumaradalla esitetään aloitettavaksi säännöllinen pinta-vesitarkkailu, jonka avulla voidaan tarkemmin arvioida toiminnan vaikutuksia vesistöön.

Ampumaratatoiminnan jatkuessa, voidaan raskasmetallipitoiset maat jättää paikoilleen rata-alueelle. Kunnostustarve tulee tarkasteltavaksi ampumaratatoiminnan päättyessä ja maankäytön muuttuessa alueella.

Toiminnan ympäristövaikutukset ja niitä koskevat selvitykset

1. Meluvaikutukset

Kunttasuon ampumaradalle on teetetty HMMT Partners Oy:n mallilaskentaan perustuva ympäristömeluselvitys syksyllä 2023. Mallinnuksessa on huomioitu alueen nykyiset maastonmuodot sekä radan rakenteet kuten sivu- ja taustavallit sekä ampumasuojat. Puuston vaimentavaa vaikutusta ei ole huomioitu, sillä se ei ole ympäristön pysyvä piirre vaan siihen voi kohdistua hakkuita. Ympäristömeluselvityksessä on tarkasteltu sekä AI-enim-mäisäänitasoa LA_{Imax} että keskiäänitasoa vuosikeskiarvona LA_{Aeq,r}. Mallinnuksen perusteella keskiäänitaso vuosikeskiarvona on enimmillään 39–40 dB. Suositusarvot eivät siis ylity.

Skeet-radon ja pienoiskivääriradan toiminnasta ei aiheudu Vnp 53/1997 mukaisten ohjearvotasojen ylityksiä. Hirvi- ja luodikkoradan toiminnasta aiheutuu ohjearvotasojen ylitykset yhteensä kolmelle vakituiselle asuinrakennukselle ja neljälle vapaa-ajan asunnolle. Vakituksille asuinrakennuksille aiheutuvat ohjearvotason 65 dB LA_{Imax} ylitykset ovat 1–2 desibeliä. Vapaa-ajan asunnoille aiheutuvat ohjearvotason 60 dB LA_{Imax} ylitykset ovat 1–8 desibeliä. Ohjearvotasojen ylitykset aiheutuvat luodikko- ja hirviradan

toiminnasta eli nykyisellään noin 6 000 laukauksesta vuodessa, tulevaisuudessa arviolta maksimissaan 7 500 laukauksesta vuodessa. Keskiäänitason suositusarvot eivät ylitä. Toiminnan aiheuttamaa melukuormitusta esitetään hallittavan rajallisella laukausmäärällä sekä rajoittamalla ampumaradan käyttöaikoja nykyisestä. Toiminnasta ei arvioida aiheutuvan kohtuutonta raskautusta.

Melulle altistuvat kohteet sijaitsevat sen verran suoraan ampumasuunnassa, että käytännössä rakenteellinen meluntorjunta tarkoittaisi joko taustavallien merkittävää korottamista tai ratojen ampumasuunnan kääntämistä. Ratojen kohtalaisen pieni laukausmäärä huomioiden kyseisten toimenpiteiden kustannukset muodostuisivat kohtuuttoman korkeiksi.

Hakija esittää, että radan aiheuttamaa melukuormitusta hallitaan maltillisilla laukausmäärillä ja rajoittamalla toimintaa aiempiin käyttöaikoihin nähden. BAT-oppaan suosituksen perusteella tämä on soveltuva melun hallintakeino Kunttasuon ampumaradalle. Tätä tukee myös melumallinnuksen keskiäänitaso vuosikeskiarvona -mallinnuksen tulos, jonka perusteella suositusarvot eivät ylitä.

AMPY-oppaan (2023) mukaan ohjearvojen alittuminen antaa lähtökohtaisesti mahdollisuuden harjoittaa ampuma-ratatoimintaa klo 7–22 välisenä aikana mikä tarkoittaa 105 tuntia viikossa. Tähän nähden Kunttasuon ampumaradalle esitetyt käyttöajat ovat noin 30 % prosenttia pienemmät (72 tuntia viikossa). Lisäksi toiminnan jatkuessa nykyisenlaisena, käytännössä käyttö rajoittuu viikkotasolla tätä pienempään aikaikkunaan.

2. Maaperään kohdistuva kuormitus

Kunttasuon radan rakenteisiin kertyneiden metallien määrää on arvioitu laskennallisesti radan toimintahistorian aikaisen laukausmääräarvion perusteella olettaen, että kaikki radan laukaukset on ammuttu lyijyhauleilla ja lyijyluodeilla.

Taulukko 1. Ratarakenteisiin kertyneiden metallien määrä laskennallisesti

Arvio ratarakenteisiin kertyneiden metallien määristä (kg)					
	Lyijy	Kupari	Antimoni	Sinkki	Arseeni
Haulikkorata	3830	-	79	-	14
Luodikkorata	1179	82	4	9	-
Hirvirata	1064	108	12	12	-
Yhteensä	6073	190	104	21	14

Kunttasuon ampumaradalla on tehty tutkimuksia syyskuussa 2023. Radan ympäristövaikutuksia on tarkasteltu pintavesinäytteenoton ja maanäytteiden avulla. Maanäytteiden tulosten perusteella haulien leviämisalueella, luoti-aseratojen taustavalleissa ja hirviradan taulualueella on havaittavissa koho-neita ampumaratatoiminnasta kertovia metallipitoisuuksia. Havainnot ovat

ampumaratatoiminnalle tyypillisiä ja keskittyvät erityisesti haulien leviämisen alueella hyvin selvästi pintakerrokseen. Riskinarvion perusteella merkittävän kulkeutumisen vajovesien mukana arvioidaan olevan epätodennäköistä.

Toiminnanharjoittajan esityksen mukaan ampumaratatoiminnan jatkuessa, voidaan raskasmetallipitoiset maat jättää paikoilleen rata-alueelle. Kunnostustarve tulee tarkasteltavaksi ampumaratatoiminnan päättyessä ja maankäytön muuttuessa alueella.

3. Pohja- ja pintavesikuormitus

Toiminnanharjoittajan arvion mukaan pintavesiriski on kohtalainen ja pohjavesiriski on pieni. Rata luokitellaan luokkaan 2a - pintaveden osalta vaativaksi radaksi. Pintavesinäytteenoton tulosten perusteella toiminnan vaikutukset ovat selkeästi nähtävissä radalta poistuvien ojien veden laadussa. Kunttasuon ampumaradalla esitetään aloitettavaksi säännöllinen pintavesitarkkailu, jonka avulla voidaan tarkemmin arvioida toiminnan vaikutuksia vesistöön.

Kunttasuon ampumaradan luotiaseradoilla ei ole merkittäviä ojituksia, joita pitkin pintavedet kulkeutuisivat. Todennäköisesti sade- ja sulamisvedet imeytyvä alueelle. Siten pintavesien hallintakeinot kohdistuvat ensisijaisesti haulikkoradalle ja tarkemmin haulien leviämisen alueen ulkopuolella olevaan ojitukseen. Pintavesiä voidaan hallita esimerkiksi hidastamalla veden kulkua ojakatkoilla tai laskeutusaltaalla.

4. Ilmanlaatuvaikutukset

Päästöt ilmaan ovat vähäisiä ja paikallisia, eikä pöly leviä tuulen mukana pitkiä matkoja.

5. Vaikutukset ympäristöön

Ampumaradalla ei arvioida olevan vaikutuksia ympäristön suojelualueiden suojeluperusteisiin.

Poikkeukselliset tilanteet ja niihin varautuminen

Hakijan mukaan ampumaradan toiminnassa ei tapahdu sellaisia poikkeuksellisia tilanteita, jotka johtaisivat toiminnan aiheuttamien ympäristövaikutusten lisääntymiseen.

Toiminnan ja sen ympäristövaikutusten tarkkailu

Radoilla pidetään kirjaa ampujista ja laukausmääristä. Rata-alueen rakenteiden kuntoa seurataan silmämääräisesti. Rataa kiertävä muovisiima tarkastetaan ja korjataan säännöllisesti. Haitta-aineiden kertymistä ratarakenteisiin ja sitä kautta ratakohdista kuormituspotentiaalia seurataan laukausmäärien seurannan avulla vuositason tasolla.

BAT-oppaan mukaisesti tason 2a radoille suositeltava tarkkailu on rata-alueen hulevesien ja pintaveden tarkkailu 3–6 vuoden välein. Hakija esittää, että pintavesitarkkailua tullaan tekemään 3 vuoden välein. Hakija esittää, että ensimmäisellä näytteenottokierroksella näytteet otetaan neljästä pisteestä; sekä ojavesinäytepisteistä (syksyn 2023 pisteet tai vastaavat) että Murtopurosta ennen ja jälkeen ampumarata-alueelta vesistöön laskevaa ojaa. Tämän jälkeen jatkuvan seurannan tarkkailupisteiksi esitetään kahta pistettä; joko ojavesinäytepisteitä tai näytteenottopisteitä Murtopurosta. Näytteenotto esitetään toteutettavan tarkkailuvuoden aikana kahdesti; keväällä ja syksyllä. Hyväksyttäväksi päästötasoksi biosaatavalle lyijylle ojavesinäytepisteiden osalta esitetään 56,7 µg/l vuosikeskiarvona. Vesistön osalta tuloksia esitetään verrattavan ympäristölaatunormiin 1,7 µg/l ja sisämaan pintavesien sallittuun liukoisen lyijyn enimmäis-pitoisuuteen 14 µg/l. Näytteistä analysoidaan ampumaratatoimintaa kuvaavat metallit (lyijy, antimoni, kupari, sinkki ja arseeni) liukoisina ja kokonaispitoisuuksina sekä tulosten tulkintaa helpottamaan pH, sameus, orgaanisen aineksen pitoisuus (TOC) ja DOC.

Kunttasuon ampumaradan melupäästöä tullaan tarkkailemaan laukausmäärien perusteella. Toiminnanharjoittaja pitää valvonnalla ja ohjeistuksella huolen, että ampuma-aikoja noudatetaan. Melu ei ole kertyvä suure, joten säännöllisille melumittauksille ei lähtökohtaisesti ole tarvetta.

Toiminnassa syntyvistä ja kierrätykseen toimitetuista jätemääristä tullaan pitämään kirjaa.

Tarkkailun tuloksista kootaan vuosiraportti, joka toimitetaan valvovalle viranomaiselle vuosittain lupamääräyksissä määritettynä ajankohtana.

Toiminnan aloittaminen

Toiminnalle haetaan ympäristönsuojelulain 119 §:n mukaista aloituslupaa mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta. Aloituslupa mahdollistaa olemassa olevan toiminnan jatkumisen katkeamattomana mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.

Lupahakemuksen käsittely

Hakemuksesta on kuulutettu ajalla 1.2.-1.3.2024 Rautavaaran kunnan sähköisellä ilmoitustaululla. Lisäksi hakemuksen vireilläolosta on tiedotettu kirjallisesti ympäröivien alueiden haltijoille 25.1.2024 päivätyllä kirjeellä.

Hakemuksesta on pyydetty lausunto Siilinjärven ympäristöterveydestä sekä Pohjois-Savon ELY-keskukselta 25.1.2024 päivätyllä kirjeellä. Siilinjärven ympäristöterveyspalvelut antoi lausunnon 23.2.2024 ja Pohjois-Savon ELY-keskus ei antanut lausuntoa.

Muistutukset ja lausunnot

Hakemuksen johdosta ei ole jätetty muistutuksia tai mielipiteitä.

Teknisen lautakunnan ratkaisu

Rautavaaran kunnan tekninen lautakunta myöntää Rautavaaran Erämiehet ry:lle ympäristöluvan ampumarataan.

Sen lisäksi, mitä lupahakemusasiakirjoissa on esitetty, toiminnassa tulee noudattaa seuraavia lupamääräyksiä:

Toimintaa koskevat yleiset määräykset:

1. Ampumaradalla on hyväksytty käyttöön haulikkorata, luodikkorata, pienoiskiväärirata ja hirvirata.

(YsL 52 §)

Perustelu: Lupamääräyksessä on vahvistettu käyttöön hakemuksen mukaiset radat. Radat täyttävät ympäristönsuojelulain mukaiset vaatimukset tai niiden toiminta voidaan sellaiseksi saattaa annetuilla lupamääräyksillä.

2. Ammuntaa radoilla saa harjoittaa ma-pe klo 9–20, lauantaisin klo 10–20 ja sunnuntaisin klo 11–18. Lisäksi ympäristöviranomaisen voi hyväksyä näistä käyttöajoista poikkeavat toiminta-ajat kipuilevien yhteydessä etukäteen ilmoittamalla enintään kaksi kertaa vuodessa.

(YsL 52 §)

Perustelu: Määräyksessä on vahvistettu ratojen toiminta-ajat hakemuksen mukaisina.

3. Ampumaradoilla on oltava käyttäjille selvästi näkyvillä radan sallitut käyttöajat, yhteyshenkilön nimi ja puhelinnumero.

(YsL 20 ja 52 §)

Perustelu: Määräyksellä varmistetaan, että radan käyttäjät ovat tietoisia sallituista ampuma-ajoista ja radan vastuuhenkilöstä.

4. Ampumaradalla tulee olla vastuuhenkilö, joka vastaa siitä, että ratoja käyttävät vain käyttäjätahojen edustajat. Vastuuhenkilö tulee ilmoittaa ympäristöviranomaiselle. (YsL 52 §)

Perustelu: Määräys on tarpeen varmistamaan, että toiminta on ympäristöluvan mukaista ja että ampumaradalla ei ole luvatonta ammuntaa toiminta-aikojen ulkopuolella tai ulkopuolisten toimesta.

5. Toiminnanharjoittajan tulee seurata aktiivisesti ampumatoiminnan parhaan käyttökelpoisen tekniikan ja parhaiden käyttökelpoisten käytäntöjen kehitystä. Toiminnassa tulee mahdollisimman tehokkaasti hyödyntää ja soveltaa tällaisia tekniikoita ja käytäntöjä.

Toiminta on suunniteltava niin, että jätteitä syntyy mahdollisimman vähän ja

että syntyvät jätteet uudelleen käytetään, kierrätetään tai hyödynnetään mahdollisimman suurelta osin. (YsL 8, 20, 53 §, JL 8 ja 13 §)

Perustelu: Ympäristönsuojelulaki ja jätelaki edellyttävät, että toiminnassa sovelletaan parasta käyttökelpoista tekniikkaa ja ympäristön kannalta parasta käytäntöä. Toiminnassa tulee lisäksi pyrkiä mahdollisimman hyvään energia- ja materiaalitehokkuuteen. Jätelaki puolestaan edellyttää, että ehkäistään jätteiden syntyä ja jätteet uudelleen käytetään, kierrätetään ja hyödynnetään tehokkaasti aineena tai energiana.

Maaperän suojaus

6. Kaikilla luotiaseradoilla tulee olla maaperän suojausrakenteet, kuten esimerkiksi taustavallin suojausrakenne, luotiloukut, taustavallin katos tai muu tekninen ratkaisu, joilla estetään luodeista peräisin olevien metallien joutuminen maaperään ja edelleen niiden kulkeutuminen ympäristöön.

Mikäli taustavallien maa-aineksia on tarpeen kaivaa tai sijoittaa uudestaan, tulee ratkaisuja suunniteltaessa ja maamassojen sijoittamisessa ottaa huomioon riskinarvion ja selvityksen tulokset.

Selvitys ja piirustukset suojausrakenteista tulee esittää Kuopion kaupungin alueellisille ympäristönsuojelupalveluille 31.8.2026 mennessä. Saadun selvityksen perusteella valvontaviranomainen hyväksyy suojausrakenteet ja voi antaa niitä koskien tarkentavia määräyksiä. Suojausrakenteiden kunto tulee tarkistaa vuosittain ja tarvittaessa rakenteet on korjattava. Luotiloukut tulee tyhjentää vuosittain.

Perustelu: Ammunnan metallikuormitusta on tarpeen vähentää parhaan käyttökelpoisen tekniikan mukaisesti. Teknisinä ratkaisuuina voi olla mm. taustavallin erillinen suojarakenne, luotiloukut, taustavallin kattaminen tai muut vastaavat ratkaisut. Selvityksen ja piirustusten esittäminen on tarpeen valvonnan kannalta, koska toteutetuista suojauksista ja niiden riittävydestä ei ole kattavia, ajan tasalla olevia yksityiskohtaisia tietoja.

Melu

7. Ampumamelun A-painotettu enimmäisäänitason impulssiaikavakiolla määritetty tason (LAI_{max}) tavoitearvo on 65 dB ympäristön asumiseen käytettävillä alueilla. Ampumamelun A-painotettu keskiäänitaso (LA_{eq}) vuosikeskiarvona ei saa ylittää 55 dB ympäristön asumiseen käytettävillä alueilla eikä 45 dB loma-asumiseen käytettävillä alueilla. Vuosikeskiarvoa määritettäessä melutasoon tehdään seuraavat korjaukset

- impulssikorjaus +12 dB
- viikonloppukorjaus +5 dB

(YsL 7 ja 52 §)

Perustelu: Melua koskevilla enimmäistason tavoitearvolla ja keskiäänitason raja-arvoilla rajoitetaan ampumamelua niin, että sitä ei aiheudu haittaa lähialueen asuin- ja loma-asuinkiinteistöillä. Enimmäisäänitasoa koskeva arvo

on annettu tavoittearvona tavoitearvo on annettu valtioneuvoston päätöksen 53/1997 mukaisena. Ympäristöministerion julkaisussa 2023:40 "Ampumaratojen ympäristölupa: opas toiminnanharjoittajille sekä lupa- ja valvontaviranomaisille" on todettu, että rakennetuilla vanhoilla alueilla ohjearvoja voidaan pitää tavoittearvoina. Keskiäänitasa koskeva raja-arvo on annettu valtioneuvoston päätökseen 993/1992 pohjautuen niin, että siinä on otettu huomioon viimeisimmät ympäristöhallinnon selvitykset ampumamelun arvioinnista.

Jätehuolto

8. Toiminta on järjestettävä siten, että siitä ei aiheudu ympäristön roskaantumista.

Syntyvät jätteet on kerättävä jäteastioihin ja käsiteltävä vastaanottoaikoissa. Ampumaradalla oltava riittävä määrä sopivia keräysastioita toiminnasta syntyviä jätteitä varten. Jätteiden avopoltto paikalle on kielletty.

Haulikkoradalla ammutut ehjät kiekot tulee kerätä uudelleenkäyttöä varten. Käytetyt kiekot tulee siivotaan haulikkoradan alueelta talkoilla vuosittain.

Hyödyntämiskelpoiset jätteet, kuten luotijäte, hylsy, paperi, pahvi ja patruunoiden pakkausjäte on lajiteltava ja toimitettava hyötykäyttöön.

(YsL 7, 52 ja 58 § ja JL 8 ja 13 §)

Perustelu: Jätelain mukaan kaikessa toiminnassa on mahdollisuuksien mukaan noudatettava etusijajärjestystä ja jätteet on hyödynnettävä mahdollisuuksien mukaan. Jätteiden hävittäminen polttamalla ei ole asianmukaista jätteiden käsittelyä.

Päästöjen ympäristövaikutusten tarkkailu

9. Kunttasuon ampumaradan hulevesiä ja pintavesiä on tarkkailtava 3 vuoden välein. Ensimmäisellä näytteenottokierroksella näytteet tulee ottaa neljästä pisteestä; ojavesinäytepisteistä (syksyn 2023 pisteet) ja Murtopurosta ennen ja jälkeen ampumarata-alueelta vesistöön laskevaa ojaa. Tämän jälkeen jatkuvan seurannan tarkkailupisteet valitaan tulosten perusteella neuvottelussa viranomaisen kanssa. Näytteenotto tulee toteuttaa tarkkailuvuoden aikana kahdesti; keväällä ja syksyllä.

Näytteistä tulee analysoida ampumaratatoimintaa kuvaavat metallit (lyijy, antimoni, kupari, sinkki ja arseeni) liukoisina ja kokonaispitoisuuksina sekä pH, saameus, orgaanisen aineksen pitoisuus (TOC) ja DOC.

Perustelut: Kunttasuon ampumarata on luokiteltu BAT-oppaan mukaisella tasolla 2a- kohonnut pintaveden pilaantumisriski, vaikutukset paikallista laajempia

10. Toiminnanharjoittajan on vuosittain helmikuun loppuun mennessä

toimitettava valvontaviranomaiselle raportti edellisen vuoden toiminnasta. Raportti tulee toimittaa sähköiseen ympäristönsuojelun tietojärjestelmään (YLVA). Raportista tulee käydä ilmi seuraavat seikat:

- Vuoden aikana järjestettyjen kilpailujen ajankohdat ja osallistujamäärät
- Eri radoilla vuoden aikana ammuttujen laukausten määrä
- Tiedot jätteistä ja niiden toimituspaikoista
- Toteutetut ympäristönsuojelutoimet

(YsL 62 § ja JL 118-120 §)

Perustelu: Lupamääräys on tarpeen valvonnan kannalta. Tietojen avulla valvontaviranomainen voi osaltaan vakuuttua, että toiminta on luvan ja lupahakemuksen mukaista.

Toiminnan muuttuminen

11. Toiminnanharjoittajan on ilmoitettava valvontaviranomaiselle toiminnan muutoksista ja toimintaa koskevista tapahtumista, joilla voi olla vaikutusta ympäristön pilaantumiseen tai luvan noudattamiseen.

(YsL 170 §)

Perustelu: Määräys on tarpeen valvonnan kannalta.

Toiminnan lopettaminen

12. Toiminnanharjoittajan on toimitettava Kuopion kaupungin alueellisille ympäristönsuojelupalveluille vähintään kolme kuukautta ennen toiminnan lopettamista suunnitelma toimista, jotka tässä yhteydessä toteutetaan. Suunnitelmasta tulee ilmetä ainakin seuraavat asiat:

- Tieto maaperän tilasta (mittaus- tai analyysitulokset haitta-aineiden pitoisuuksista alueella)
- Suunnitelma maaperän kunnostustarpeesta
- Suunnitelma rakenteiden ja rakennusten purkamisesta ja arvio purkamisesta muodostuvista jätteistä ja niiden toimituskohteista
- Arvio ympäristövaikutusten jälkitarkkailutarpeesta.

(YsL 94 ja 170 §)

Perustelu: Määräyksellä varmistetaan, että toiminnan lopettamisen yhteydessä paikalla tehdään tarvittavat toimet, joilla poistetaan haitalliset ympäristövaikutukset.

Toimittaessa luvan mukaisesti toiminnan tekniset ratkaisut sekä päästöjen rajoittamista ja jätteiden syntyä ehkäisevät ratkaisut ovat sen tasoisia, että niiden voidaan katsoa täyttävän toimialan parhaan käyttökelpoisen tekniikan ja käytännön vaatimukset.

Luvan myöntämisen edellytykset ja yleiset perustelut lupapäätökselle

Päätöksen määräysten ja hakemuksen tietojen mukaisesti toimittaessa toiminnasta ei aiheudu

- Terveydellistä haittaa
- Muuta merkittävää ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa
- Maaperän tai pohjaveden pilaantumista
- Erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista
- Vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella
- Kohtuutonta rasitusta naapurustossa

Toiminnan jätehuolto täyttää ympäristönsuojelun ja jätelain vaatimukset. Päätöksessä on otettu huomioon jätelain yleinen velvollisuus noudattaa etusijajärjestystä.

Toiminta on voimassa olevan maakuntakaavan ja yleiskaavan mukaista.

Ympäristön pilaantuminen voidaan estää annetuilla määräyksillä. Lupapäätöksessä on otettu huomioon ympäristöhaittojen ennaltaehkäiseminen ja että toimintaa harjoitetaan ottaen huomioon varovaisuus ja huolellisuus. Lisäksi lupapäätöksessä on otettu huomioon, mitä luonnonsuojelulaissa sekä vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetussa laissa sekä tulvariskien hallinnassa annetussa laissa ja niiden nojalla on säädetty.

Luvan voimassaolo ja lupamääräysten tarkistaminen

Tämä päätös on voimassa toistaiseksi. Toiminnalle on haettava uusi lupa, mikäli toiminnassa tapahtuu oleellisia muutoksia.

Jos asetuksella annetaan ympäristönsuojelulain tai jätelain nojalla tämän luvan määräystä ankarampia säännöksiä tai tästä luvasta poikkeavia säännöksiä, on asetusta tämän luvan estämättä noudatettava.

Lupa raukeaa, jos toimintaa tai sen aloittamisen kannalta olennaisia toimia ei ole aloitettu viiden vuoden kuluessa luvan lainvoimaiseksi tulosta tai toiminta on ollut keskeytyneenä yhtäjaksoisesti vähintään viisi vuotta tai toiminnanharjoittaja ilmoittaa, ettei toimintaa aloiteta tai toiminta on keskeytetty pysyvästi.

Sovelletut säännökset

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) (YsL) 6-8, 11-12, 14, 16-17, 20, 27, 34, 37, 39-40, 42-44, 48-49, 51-54, 58, 62, 66, 83-85, 87-88, 94, 135, 170, 172, 190-191, 199, 205 §
Valtioneuvoston asetus ympäristönsuojelusta (713/2014) 11-15 §
Jätelaki (646/(2011) (JL) 8, 13, 72, 120 §
Valtioneuvoston asetus jätteistä (179/2012) 20 §
Valtioneuvoston päätös ampumaratojen aiheuttaman melutason ohjearvoista (53/1997) 2-3 §
Valtioneuvoston päätös melun ohjearvoista (993/1992)
Rautavaaran kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen taksa, hyväksytty
14.4.2021 § 31

Käsittelymaksu ja sen määräytyminen

Päätöksestä peritään 5200,00 euroa. Käsittelymaksu perustuu Rautavaaran ympäristönsuojeluviranomaisen taksan mukaiseen ampumaradan ympäristölupahakemuksen käsittelyhintaan.

Muutoksenhaku	Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä.
Liite	Muutoksenhakuohje
Jakelu	Rautavaaran Erämiehet ry
Tiedoksi	Pohjois-Savon ELY-keskus, ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue

Liite V hallintovalitus / ympäristönsuojelulain mukaiset luvat ja ilmoitukset

Tähän päätökseen haetaan muutosta hallintovalituksella.

Valitusoikeus

Tähän päätökseen saa hakea muutosta

- asianosainen
- rekisteröity yhdistys tai säätiö, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka alueella toiminnan ympäristövaikutukset ilmenevät
- toiminnan sijaintikunta sekä muu kunta, jonka alueella ympäristövaikutukset ilmenevät
- valtion valvontaviranomainen sekä toiminnan sijaintikunnan ja vaikutusalueen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen
- muu asiassa yleistä etua valvova viranomainen.

Valitusaika

Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** päätöksen **tiedoksi antamisesta**.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Tämä päätös on annettu tiedoksi julkaisemalla sitä koskeva kuulutus Kuopion kaupungin verkkosivuilla www.kuopio.fi/maatoksenteko.

Valitukseen oikeutettujen tahojen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisesta.

Muutoksenhaku-aikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusviranomainen

Vaasan hallinto-oikeus

Postiosoite	PL 204, 65101 VAASA
Käyntiosoite	Korsholmanpuistikko 43, 4. krs
Sähköposti	vaasa.hao(at)oikeus.fi
Puhelin	029 56 42780
Faksi	029 56 42760
Virka-aika	8.00 - 16.15

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/>.

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Valitukseen on liitettävä

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään. Ajantasainen tieto oikeudenkäyntimaksuista löytyy [Tuomioistuinlaitoksen sivustolta](#).

Pöytäkirja

Pöytäkirjan otteita ja liitteitä voi pyytää Rautavaaran kunnan kirjaamosta

Postiosoite	Koulutie 1, 73900 RAUTAVAARA
Käyntiosoite	Koulutie 1, 73900 RAUTAVAARA
Sähköpostiosoite	kirjaamo(at)rautavaara.fi
Puhelin	040 8608 000